

Zatwierdzam

1.12.2014  
Warszawa, dnia

NACZELNIK  
Joanna Gierulska

**Protokół**  
**z szesnastego posiedzenia Grupy Tematycznej do spraw Podejścia LEADER przy**  
**Grupie Roboczej ds. Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich**

W dniu 28 października 2014 roku w gmachu Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi odbyło się szesnaste posiedzenie Grupy Tematycznej do spraw Podejścia LEADER przy Grupie Roboczej ds. Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich – zwanej dalej „Grupą”. W posiedzeniu uczestniczyli przedstawiciele lokalnych grup działania (LGD) i lokalnych grup rybackich, przedstawiciele samorządów województw (SW), Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi (z Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Departamentu Rybołówstwa) a także przedstawiciele Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) oraz zaproszeni eksperci. Kopia listy obecności uczestników posiedzenia stanowi załącznik nr 1 do protokołu.

Posiedzenie otworzyła Naczelnik Wydziału LEADER, Pani Joanna Gierulska, która przedstawiła agendę spotkania. Posiedzenie zgodnie z zaakceptowanym przez uczestników harmonogramem przebiegło według następującego porządku:

1. Rozpoczęcie spotkania GTL i przedstawienie programu
2. Aktualny stan negocjacji projektu PROW 2014-2020 z Komisją Europejską
3. Informacja nt. stanu prac nad projektem ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 oraz projektem ustawy o rozwoju lokalnym kierowanym przez społeczność
4. ENRD Contact Point 2014-2020
5. Prezentacja „Poradnika dla LGD w zakresie opracowania LSR na lata 2014-2020”
6. Zakończenie realizacji lokalnych strategii rozwoju w 2015 r.
7. Informacja nt. programowania instrumentu RLKS w ramach PO Rybactwo i Morze 2014-2020

Ad. 2 Aktualny stan negocjacji projektu PROW 2014-2020 z Komisją Europejską

Pani Joanna Gierulska poinformowała uczestników spotkania o odbywających się od września br. videokonferencjach z przedstawicielami Komisji Europejskiej, podczas których omawiane są uwagi KE do projektu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) 2014-2020.

Główna uwaga zgłoszona przez Komisję do całego programu dotyczy uwzględnienia celów przekrojowych (tj. innowacji, klimatu i środowiska) we wszystkich jego działaniach. Zgodnie z powyższym w opisie działania LEADER znajdzie się m.in. informacja o premiowaniu podczas wyboru lokalnych strategii (LSR) rozwoju tych LSR, które przyczyniają się do realizacji ww. celów.

Ponadto w odniesieniu do przedmiotowego działania KE postuluje także zawarcie w PROW dodatkowych zapisów wskazujących w jaki sposób przyczynia się ono do walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Dyskutowany jest również ostateczny poziom wsparcia od którego, beneficjenci realizujący operacje w zakresie rozwijania działalności gospodarczej, będą zobowiązani do utworzenia nowego miejsca pracy. KE wymaga też dodatkowych wyjaśnień w kwestii nakładania się zakresów wsparcia w ramach działania LEADER i działania Podstawowe usługi i odnowa miejscowości na obszarach wiejskich. Poza tym sugestie KE dotyczą doprecyzowania podziału zadań pomiędzy LGD, instytucję wdrażającą i agencję płatniczą oraz wprowadzenia rozwiązań zapewniających wysoką jakość projektów współpracy oraz premiowanie tych spośród nich, które realizują cele przekrojowe i zakładają udział partnerów zagranicznych.

Ad. 3 Informacja nt. stanu prac nad projektem ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 oraz projektem ustawy o rozwoju lokalnym kierowanym przez społeczność

Tę część spotkania rozpoczęła Pani Naczelnik Joanna Gierulska od przedstawienia wstępnego stanowiska Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW) do uwag zgłoszonych do projektu ustawy o rozwoju lokalnym kierowanym przez społeczność (RLKS). Ogółem do MRiRW wpłynęło prawie 300 uwag do przedmiotowego projektu. Ponieważ uwagi samorządów województw były już częściowo omawiane na zeszłotygodniowym zespole Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, a dodatkowo będą jeszcze rozpatrywane na konferencji uzgodnieniowej, Pani Naczelnik w swoim wystąpieniu odniosła się jedynie do uwag wniesionych przez LGD i ich sieci. Uwagi te dotyczyły:

- art. 2 - zapewnienia koordynacji RLKS i wskazania jednej instytucji zarządzającej nadzorującej ten instrument (uwaga nieuwzględniona) - Pani Naczelnik wyjaśniła, iż koordynacja mechanizmu RLKS zostanie zapewniona na poziomie przepisów (wspólna ustawa). Dodatkowo na poziomie każdego województwa jego wdrażanie będzie koordynowane przez jeden podmiot tj. samorząd województwa. Wprowadzenie jednej instytucji zarządzającej nie jest możliwe z uwagi na fakt, iż RLKS jest finansowany z różnych funduszy europejskich, zarządzanych przez różne podmioty;
- art. 4 - włączenia w prace komisji wybierającej LSR przedstawicieli LGD (uwaga nieuwzględniona) - przychylenie się do powyższej sugestii mogłoby skutkować wystąpieniem konfliktu interesu i zaburzenia transparentności procesu wyboru LSR. Podkreślono, że komisja wybierająca ma stanowić organ typowo ekspercki.

- art. 5 - ust. 2 - wprowadzenia możliwości tworzenia LGD międzywojewódzkich - uwaga nie została uwzględniona z uwagi na fakt, iż przedmiotowy przepis w obecnym kształcie nie zakazuje ich powoływania;

- ust. 3 - zniesienia obowiązku powoływania rady (uwaga uwzględniona) - MRiRW proponuje, aby w przypadku LGD, które nie zdecydują się na jej utworzenie, organem odpowiedzialnym za wybór projektów był zarząd (w takim wypadku konieczne będzie jednak także zachowanie odpowiedniego parytetu). Jednocześnie podkreślono, że Departament Rybołówstwa planuje wprowadzić wymóg odrębnej rady ds. wyboru operacji finansowanych ze środków PO RiM;

- ust. 4 - doprecyzowania, że rada wybierana jest spośród członków LGD - uwaga uwzględniona;

- art. 6 - ust. 2 - dodania do zasad monitorowania i oceny realizacji LSR również zasad i procedur aktualizacji LSR w tym aktualizacji kryteriów i procedur wyboru (uwaga nieuwzględniona) - art. ten wskazuje obszary, których dotyczyć będą kryteria wyboru strategii, a nie zasady, które muszą znaleźć się w treści LSR; niewymienienie procedur aktualizacji w tym ustępie nie oznacza zatem, że LSR ma ich nie zawierać;

- usunięcia kryterium dotyczącego poziomu zaangażowania w realizację LSR środków innych niż środki przewidziane na realizację programu - uwaga nieuwzględniona, natomiast do uzasadnienia ustawy zostanie wprowadzone dodatkowe wyjaśnienie wskazujące, iż kryterium to ma służyć racjonalnemu gospodarowaniu kosztami bieżącymi oraz premiowaniu LGD, które aktywnie poszukują alternatywnych źródeł finansowania;

- doprecyzowania kryteriów wyboru (uwaga uwzględniona częściowo) - MRiRW rozważa rezygnację z rozporządzenia wykonawczego do ustawy i wzorem rozwiązań stosowanych w ramach polityki spójności, organizację konkursu na wybór LSR w oparciu o regulamin, w którym kryteria te zostałyby uszczegółowione;

W art. 6 zostanie również dookreślona kwestia członkostwa gmin poprzez wskazanie, iż jedna gmina może być członkiem tylko jednej LGD. W tym artykule zostanie także usankcjonowana zasada 1 obszar - 1 LGD - 1 LSR z wyłączeniem strategii rybackich.

- art. 8 - przyznania wiodącej roli MRiRW w zakresie opracowania formularza wniosku o wybór LSR i formularza umowy ramowej (uwaga uwzględniona) - MRiRW proponuje, aby przedmiotowe formularze zostały przygotowane w resorcie rolnictwa w uzgodnieniu z pozostałymi IZ wdrażającymi RLKS i zaopiniowane przez pozostałe samorządy województw i agencję płatniczą. Będzie jeden formularz wniosku i jeden formularz umowy ramowej;

- art. 9 - wydłużenia terminu składania wniosków o wybór LSR - po wyjaśnieniu, iż nabór wniosków o wybór LSR może rozpocząć się najwcześniej po 30 dniach od opublikowania ogłoszenia, które, zgodnie z projektem PROW, nastąpi nie później niż 9 miesięcy przed ostateczną datą przewidzianą na wybór LSR, wspólnie zdecydowano o nieuwzględnieniu powyższej uwagi;

- art. 10 - doprecyzowania warunków wyboru LSR (uwaga uwzględniona) - w artykule tym znajdzie się odwołanie do art. 6, który ponadto, w przypadku rezygnacji z rozporządzeń wykonawczych, zostanie rozbudowany o pełną listę warunków dostępu;
- ust. 2 - umożliwienia składania odwołań od decyzji o wyborze LSR do MRiRW lub Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju (uwaga nieuwzględniona) - wprowadzenie takiego rozwiązania, w sytuacji gdy zachowana jest już dwustopniowość (wezwanie do usunięcia naruszenia prawa a następnie sąd administracyjny), w znaczący sposób wydłużyłoby cały proces wyboru;
- art. 11 - udostępnienia szczegółowych ocen LSR - uwaga nie została uwzględniona, ponieważ w świetle art. 12 ust 2 pkt 4 projektu tej ustawy organ zapewnia stronom, na ich żądanie, czynny udział w każdym stadium postępowania;
- wskazania terminu na dokonanie wyboru LSR - uwaga uwzględniona;
- zatwierdzenia funduszu wiodącego przez zarząd samorządu województwa - kwestia ta wymaga konsultacji prawnych, jednak wydaje się, iż uwzględnienie powyższej uwagi nie jest możliwe, gdyż zgodnie z przepisami rozporządzenia 1303/2013 jest to zadanie komisji wybierającej;
- art. 13 - uzupełnienia ustawy o operacje własne (uwaga uwzględniona);
- wprowadzenia wspólnego systemu monitorowania i wspólnego generatora wniosków - uwzględnienie powyższej uwagi uniemożliwiają zasady dofinansowania/ przyznania pomocy, odrębne dla każdego funduszu;
- art. 15 - zastąpienia odwołania do art. 5 Rozporządzenia 1303/2013, definiującego partnerstwo w odniesieniu do umowy partnerstwa i każdego programu, odwołaniem do art. 32 ust. 1 lit. b. , w którym mowa o partnerstwie lokalnym (uwaga uwzględniona);
- wyjaśnienia zapisów dotyczących dzielnic miejskich - kwestia ta zostanie omówiona z Ministerstwem Infrastruktury i Rozwoju;
- art. 16 - ust. 3 - stosowania zasad dotyczących prawidłowości wyboru także do projektów grantowych (uwaga uwzględniona);
- art. 18 - zniesienia obowiązku publikowania ogłoszeń o naborze wniosków w prasie (uwaga uwzględniona);
- skrócenia czasu trwania naboru wniosków (uwaga uwzględniona);
- art. 19 ust. 1 - wyjaśnienia celu składania wniosków o płatność za pośrednictwem LGD - Pani Joanna Gierulska wytłumaczyła, iż celem przedmiotowego zapisu było wprowadzenie dodatkowego wsparcia ze strony LGD dla beneficjentów oraz ich ściślejsze powiązanie z grupami. MRiRW przeanalizuje możliwość doprecyzowania powyższego zapisu poprzez dookreślenie kompetencji przysługujących LGD w tym zakresie;
- art. 20 i 21 - Pani Naczelnik informując o przełożeniu dyskusji nt. podziału zadań pomiędzy LGD a SW na późniejszy termin, zwróciła uwagę, iż zgłoszone w konsultacjach propozycje w tym zakresie wydają się sprzeczne z art. 34 ust. 3 lit. f rozporządzenia 1303/2013 (do potwierdzenia), który wskazuje, iż ostateczna ocena kwalifikowalności wniosków odbywa się

przed ich zatwierdzeniem. Obecnie w MRiRW trwa analiza możliwych do zastosowania rozwiązań, które pozwoliłyby na usprawnienie całego procesu i skrócenie czasu obsługi wniosków.

Podczas dyskusji dotyczącej prezentowanych treści Pan Zbigniew Wieczorek z LGD Gniazdo zaapelował o modyfikację art. 5 ust. 3 pkt 3 projektu ustawy: „LGD mogą prowadzić działalność gospodarczą służącą realizacji LSR i w zakresie określonym w ich statutach”. Przedstawiciel LGD argumentował, iż przedmiotowy artykuł w obecnym brzmieniu ogranicza prowadzoną przez grupy działalność jedynie do tej związanej z realizacją celów LSR. Pan Zbigniew Wieczorek dodatkowo zauważył, iż wpisywanie kodów polskiej klasyfikacji działalności do statutu może utrudnić późniejszą ich zmianę bądź rozszerzenie, gdyż będzie wymagać decyzji walnego zebrania członków.

Odnosząc się do powyższej sugestii Pani Joanna Gierulska poinformowała, iż z uwagi na fakt, iż nie została ona zgłoszona w trakcie konsultacji, jej uwzględnienie na obecnym etapie prac może okazać się problematyczne. Zapowiedziała jednakże szczegółową analizę zgłoszonej propozycji.

Pani Naczelnik poinformowała również o planach rezygnacji z konkursu w poddziałaniu Wsparcie przygotowawcze. Zgodnie z założeniami, wystarczające do otrzymania pomocy będzie spełnienie przez grupę warunków dostępu dla tego poddziałania. Zastosowanie powyższego rozwiązania ma służyć uproszczeniu i przyspieszeniu procesu przyznawania pomocy, tak by wsparcie przygotowawcze dostępne było od połowy przyszłego roku, gdy skończy się finansowanie bieżącej działalności LGD ze środków PROW 2007-2013.

Odpowiadając na postulaty uczestników spotkania dotyczące wprowadzenia możliwości organizowania naborów ciągłych wniosków o przyznanie pomocy Pani Joanna Gierulska zaznaczyła, iż w odniesieniu do operacji standardowych nie jest to możliwe, gdyż nie pozwala samorządom województw właściwie zaplanować rozpatrywania wniosków a także jest sprzeczne z ideą planów działania, do których opracowania LGD będą zobowiązane na podstawie przepisów unijnych.

Pan Tomasz Piłat z LGD Południowa Warmia zwrócił uwagę na fakt, iż często przeszkodą opóźniającą ogłoszenie naboru jest oczekiwanie na akceptację przez samorząd województwa jego terminu i kwoty.

W odpowiedzi Pani Naczelnik poinformowała o planach wprowadzenia do ustawy o RLKS 14-dniowego terminu konsultacji z samorządem. Po jego upływie, w przypadku braku odpowiedzi ze strony SW, termin naboru automatycznie będzie uznawany za uzgodniony.

Pani Naczelnik poinformowała także o zastąpieniu nazwy „projekty parasolowe” pojęciem „projekty grantowe”. Zmiana ta ma służyć ujednoczeniu nazewnictwa stosowanego w ustawie o RLKS z tym występującym w ustawie z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020.

W drugiej części tego punktu spotkania Pani Małgorzata Zielińska z Wydziału Procedur i Kontroli Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich MRiRW omówiła zgłoszone przez Związek Stowarzyszeń Pomorska Sieć LEADER oraz Polską Sieć LGD uwagi do projektu

ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020. Zestawienie przedmiotowych uwag wraz z komentarzem MRiRW stanowi załącznik nr 2 do protokołu.

Pani Małgorzata Zielińska zauważyła, iż spośród uwag zgłoszonych przez wskazane powyżej podmioty, uwzględniona w projekcie ustawy została ta dotycząca wprowadzenia obowiązku powoływania organu pomocniczego jednostki centralnej w zakresie funkcjonowania KSOW (przychylnono się do propozycji LGD i słowa „może powołać” zastąpiono zapisem „powołuje”). Większość z pozostałych uwag LGD miała z kolei charakter komentarza wymagającego bardziej dodatkowego wyjaśnienia niż jego rzeczywistego uwzględnienia w tekście projektu. Pani Małgorzata Zielińska zapowiedziała przekazanie podmiotom uczestniczącym w procesie konsultacji ww. objaśnień.

W związku z wypowiedziami członków Grupy wskazującymi, iż ustawa w prezentowanej postaci może uniemożliwić LGD wdrażanie projektów ze środków pomocy technicznej przeznaczonych na realizację zadań KSOW, Pani Joanna Gierulska zaproponowała, aby przedstawiciele LGD przygotowali wspólne stanowisko sieci w tej sprawie i przekazali je do MRiRW, które przeanalizuje jego treść podczas prac nad rozporządzeniem wykonawczym do ww. ustawy, regulującym tego rodzaju szczegółowe kwestie.

Pan Paweł Knapczyk z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego zwrócił ponadto uwagę na potrzebę zapewnienia możliwości wyboru ODR/CDR do realizacji różnych przedsięwzięć w ramach KSOW w trybie poza ustawą Prawo Zamówień Publicznych, podobnie jak ma to miejsce w okresie programowania 2007-2013.

#### Ad. 4 ENRD Contact Point 2014-2020

Pani Urszula Budzich-Tabor, przedstawicielka nowego Punktu Kontaktowego Europejskiej Sieci na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, przybliżyła członkom Grupy cele i główne obszary aktywności sieci na najbliższe siedem lat. Omawiana prezentacja stanowi załącznik nr 3 do protokołu.

Pani Urszula Budzich-Tabor podkreśliła, iż Europejską Sieć tworzą wszystkie podmioty i instytucje działające dla rozwoju terenów wiejskich w Europie (w tym m.in. krajowe sieci obszarów wiejskich, instytucje zarządzające i wdrażające PROW, LGD, DG AGRÍ i projektodawcy) a nadrzędnym zadaniem Punktu Kontaktowego jest wspieranie ich działań i rozwijanie współpracy między nimi. Cele wyznaczone dla Punktu Kontaktowego wpisują się zatem w cele określone dla całej sieci i dotyczą:

- poprawy jakości wdrażania PROW,
- zwiększenia zaangażowania interesariuszy,
- informowania opinii publicznej o polityce wiejskiej.

Prelegentka zapowiedziała ponadto powoływanie przez Contact Point co rok dwóch grup tematycznych (w bieżącym roku grupy te są poświęcone udoskonaleniu wdrażania programów rozwoju obszarów wiejskich i aktywizowaniu interesariuszy), zbieranie

i upowszechnianie dobrych praktyk (w tym metodologicznych) z zakresu wdrażania Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz organizację seminariów, warsztatów i spotkań dla zainteresowanych podmiotów, w tym LGD.

W trakcie prezentacji podkreślono także rolę kluczowych dla realizacji celów punktu działań tematycznych. Działania te będą skupiać się na tematach wiodących europejskiej sieci (każdego roku wyznaczone będą trzy takie tematy) i wykorzystywać różnorodne narzędzia i techniki. W roku 2014 jednym z tematów wiodących jest RLKS.

Na zakończenie swojego wystąpienia Pani Urszula Budzich-Tabor zachęciła uczestników spotkania do korzystania z „Wytycznych dla podmiotów lokalnych dotyczących rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” przygotowanych przez Dyрекcję Generalną Komisji Europejskiej AGRI, EMPL, MARE i REGIO i stanowiących istotne uzupełnienie opublikowanych wcześniej Wspólnych Wytycznych ww. Dyрекcji Generalnych Komisji Europejskiej, na temat rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych.

Uzupełniając powyższą informację, Pani Joanna Gierulska przypomniała, iż oba dokumenty, w wersji angielskiej i polskiej, znajdują się na stronie internetowej KSOW.

#### 5. Prezentacja „Poradnika dla LGD w zakresie opracowania LSR na lata 2014-2020”

W związku z faktem, iż przedmiotowy poradnik został, za pośrednictwem strony MRiRW, udostępniony na początku października i jest już znany zainteresowanym podmiotom, Pani Magdalena Mach z Wydziału LEADER MRiRW, zamiast jego przeglądu przedstawiła członkom Grupy prezentację pt. „LSR a strategiczna ocena oddziaływania na środowisko - uzupełnienie informacji zawartych w Poradniku dla LGD” (załącznik nr 4 do protokołu).

W trakcie prezentacji, podkreślono iż zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 ze zm.), projekty LSR na lata 2014-2020, jako dokumenty, których realizacja może potencjalnie znacząco wpływać na środowisko, mogą wymagać poddania ich treści przed zatwierdzeniem, strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko.

Konieczność przeprowadzenia takiej oceny w przypadku LSR uzależniona jest jednak od ich indywidualnej zawartości. Oceny tej, zgodnie z ww. ustawą, wymagać będą projekty LSR, w których znajdują się zapisy pozwalające na realizację przedsięwzięć bądź działań mogących przypuszczalnie zasadniczo oddziaływać na środowisko. LGD przygotowując LSR, zobowiązane są zatem przeanalizować ich treść pod kątem ewentualnego występowania takich zapisów. Istotnym jest, iż przesłanką nie kwalifikowania LSR do przeprowadzenia przedmiotowej oceny może być przeprowadzenie takiej oceny dla innego dokumentu planistycznego przygotowywanego przez organ administracji samorządowej lub rządowej, który jest spójny z LSR i przewiduje realizację takich samych, co LSR przedsięwzięć bądź działań mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Szczegółowe wymagania odnośnie przeprowadzania ww. oceny wraz z informacjami dotyczącymi sposobu odzwierciedlenia jej wyników w LSR zostaną zamieszczone na stronie internetowej MRiRW, jako uzupełnienie Poradnika dla LGD.

Dodatkowo Pani Joanna Gierulska zwróciła się do członków Grupy z prośbą o przekazywanie do resortu rolnictwa uwag i spostrzeżeń wynikających z pracy z przedmiotowym poradnikiem. Jednocześnie zapowiadając uaktualnienie jego treści po przyjęciu legislacji krajowej, Pani Naczelnik zadeklarowała również jego modyfikację zgodnie z sugestiami grup, zmierzającymi do jego uproszczenia i usprawnienia stosowania.

Odpowiadając na powyższą prośbę Pani Joanna Sokólska zaapelowała, aby zrezygnować z zawartego w poradniku wymogu konstruowania rozdziału „Diagnoza” w oparciu o dane pochodzące co najmniej z końca 2014 r. Przedstawicielka LGD Puszcza Knyszyńska argumentowała, iż nie wszystkie z wskazanych powyżej danych będą dostępne w momencie opracowywania strategii, a konieczność oczekiwania na ich publikację znacząco wydłuży czas potrzebny na przygotowanie LSR. Pani Joanna Sokólska zaproponowała, aby diagnoza przygotowywana była z wykorzystaniem danych z końca 2013 r. Ponadto wezwała również do zmiany zapisów zgodnie, z którymi przedsięwzięcia zawarte w LSR mogą być jedynie jednofunduszowe. Reprezentantka LGD przekonywała, iż takie rozwiązanie sprzeczne jest z umową partnerstwa, a przedsięwzięcia tak jak cele szczegółowe, mogłyby być wielofunduszowe, o ile grupy wskazałyby, które wskaźniki z danego przedsięwzięcia byłyby wskaźnikami PROW, PO RiM i RPO.

Odnosząc się do sugestii dotyczącej roku, z którego powinny pochodzić dane wykorzystywane do diagnozy obszaru, Pani Joanna Gierulska zauważyła, iż przytoczony zapis został wprowadzony w odpowiedzi na uwagę zgłoszoną podczas konsultacji poradnika. W kwestii przedsięwzięć zaproponowała z kolei, aby poradnik zmodyfikować dopiero wtedy gdy okaże się, że przedmiotowy zapis rzeczywiście utrudnia przygotowywanie wielofunduszowych LSR. Pani Naczelnik zasugerowała ponadto, aby przeprowadzić zbiorczą zmianę treści poradnika po spłynięciu z LGD wszystkich uwag wynikających z jego stosowania. Pani Joanna Gierulska przypomniała, iż poradnik stanowi zbiór wskazówek pomocnych przy opracowywaniu LSR, których stosowanie nie jest jednakże obowiązkowe.

Pan Krzysztof Kwatera z LGD Dolina Raby zaapelował, aby przed uruchomieniem wsparcia przygotowawczego wesprzeć LGD w określaniu obszaru swojego działania.

W nawiązaniu do wypowiedzi swojego przedmówcy Pan Paweł Knapczyk zauważył, iż na początku lipca br. w województwie małopolskim odbyło się spotkanie Prezesów LGD z Marszałkiem Województwa. Samorząd Województwa zaapelował o zwiększenie zasięgu terytorialnego LGD do 3 gmin oraz co najmniej 50 000 mieszkańców, zaś LGD zostały poproszone, o przemyślenie do końca września br. swojego kształtu terytorialnego. Do chwili obecnej nie złożono jednak żadnych deklaracji w tym zakresie.

Nawiązując do wypowiedzi przedstawiciela LGD Pani Naczelnik potwierdziła, iż LGD, aby ubiegać się o wsparcie przygotowawcze, będzie musiała dysponować deklaracjami członkowskimi gmin. Gmina tak jak w okresie 2007-2013 będzie mogła być członkiem tylko jednej LGD. Pani Joanna Gierulska, zgodnie z sugestią Pana Pawła Knapczyka z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego, zapowiedziała ponadto przygotowanie materiału pomocniczego dotyczącego określania obszaru LGD oraz rozstrzygnięcie kwestii włączania do grup miast powyżej 20 000 mieszkańców w województwach, w których nie zdecydowano się na wdrażanie instrumentu RLKS w formie bezpośredniej.



## Ad. 6 Zakończenie realizacji lokalnych strategii rozwoju w 2015 r.

Ponieważ punkt „Zakończenie realizacji lokalnych strategii rozwoju w 2015 r.” został wprowadzony do agendy na wniosek członków Grupy, Pani Naczelnik poprosiła uczestników spotkania o zgłaszanie tematów do dyskusji.

Pan Krzysztof Kwatera poprosił przedstawicieli MRiRW o ustosunkowanie się do listu przesłanego do Ministerstwa przez Polską Sieć LGD, w którym sieć zwraca się z prośbą o:

1. uzależnienie wysokości środków zwracanych przez LGD z tytułu przekroczenia, wynoszącego 15% środków na realizację LSR limitu pomocy na koszty bieżące, tylko od czynników zależnych od LGD tj. wybór projektów i przekazanie wniosków do podmiotu wdrażającego,
2. włączenie do puli środków, z których mogłyby być realizowane projekty z listy rezerwowej powstałej z wyboru wniosków w ostatnim naborze do 120 lub 150%, środków zwróconych z podmiotów wdrożeniowych z naborów innych niż ostatni.

Odnosząc się do pierwszej kwestii, Pani Naczelnik zauważyła, iż limit 15% liczy się od zrefundowanej sumy wszystkich kosztów kwalifikowanych. Jakikolwiek zmiany w tym zakresie wymagałyby zmiany nie tylko rozporządzenia ale i PROW 2007-2013. MRiRW wraz z ARiMR na bieżąco monitorują sytuację w LGD. Z prowadzonej analizy wynika, że jedynie około 20 LGD zagrożonych jest zmniejszeniem środków na koszty bieżące. Kierownictwo Departamentu jest cały czas informowane o sytuacji. Decyzja o zmianie PROW jednak jak dotąd nie zapadła.

Pani Joanna Sokólska zwróciła się z pytaniem o możliwość przesuwania funduszy z funkcjonowania na aktywizację w przypadku LGD, które uzyskały środki na realizację dodatkowych zadań. Pani Joanna Gierulska wyjaśniła, iż przesunięcia takie byłoby niezgodne z rozporządzeniem.

Nawiązując do drugiego pytania z listu Polskiej Sieci LGD Pani Naczelnik wyjaśniła, iż przepis rozporządzenia wyraźnie wskazuje, iż wnioski z listy rezerwowej mogą zostać sfinansowane jedynie ze środków zwolnionych w ramach limitu dostępnego w danym ogłoszeniu. Uczestnicy spotkania zostali ponadto poinformowani o możliwej realokacji środków z osi LEADER na inną oś PROW.

Pan Paweł Knapczyk poparł postulat nr 2 Polskiej Sieci LGD, wskazując jednocześnie, że podobne stanowisko zostało wyrażone oraz przekazane drogą pisemną do MRiRW przez samorząd województwa małopolskiego. Przesłane pismo zawiera sposób interpretacji przepisów rozporządzenia ws. wdrażania LSR, który w opinii samorządu, nie wyklucza możliwości uruchomienia oszczędności z wcześniejszych naborów na bazie obecnych przepisów. Pan Paweł Knapczyk poprosił o udzielenie niezwłocznej odpowiedzi na przesłane pismo.

## Ad. 7 Informacja nt. programowania instrumentu RLKS w ramach PO Rybactwo i Morze 2014-2020

W tej części spotkania Pani Jolanta Perkowska, Naczelnik Wydziału Obszarów Zależnych od

Rybackiego Departamentu Rybołówstwa MRiRW, przedstawiła prezentację pt. „LGD a LGR – nowe spojrzenie na Lokalne Grupy”. Prezentacja stanowi załącznik nr 5 do protokołu.

W trakcie swojego wystąpienia Pani Naczelnik przekazała członkom Grupy informacje nt. stanu prac nad Programem Operacyjnym Rybacko i Morze 2014-2020 oraz zasad wdrażania w jego ramach instrumentu RLKS.

Odpowiadając na pytania dotyczące sposobu wyznaczania obszarów zależnych od rybackiego w perspektywie finansowej 2014-2020 Pani Jolanta Perkowska wyjaśniła, iż kluczową rolę w tym procesie będzie odgrywał współczynnik rybackości. Obszar, aby móc skorzystać ze wsparcia oferowanego w ramach PO RiM będzie musiał posiadać odpowiedni współczynnik rybackości tj. minimalną wymaganą liczbę rybaków, armatorów, producentów rybnych, obiektów chowu i hodowli itp. Jego spełnienie będzie weryfikowane w oparciu o dane sprawozdawcze dotyczące produkcji i sprzedaży, pozyskane przez właściwe instytucje w związku z nałożonym na ww. podmioty obowiązkiem sprawozdawczym w zakresie gospodarki rybnej.

Istotne jest, iż środki Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR) przyznawane LGD osiągającym minimalny poziom tego współczynnika, uzależnione będą od jego wysokości, a nie liczby mieszkańców objętych ich działaniem. Od decyzji grup zależy zaś będzie, czy z funduszy tych będą mogły skorzystać wszystkie gminy wchodzące w skład LGD, czy jedynie te o rybackim charakterze.

Odnosząc się do pytania o sposób finansowania wsparcia przygotowawczego w przypadku LGD przygotowujących strategię dwufunduszowe, Pani Joanna Gierulska potwierdziła, iż każda grupa będzie mogła skorzystać z tego rodzaju pomocy w ramach tylko jednego z funduszy, składających się na budżet przyszłej LSR. Pani Naczelnik poinformowała ponadto, że wsparcie przygotowawcze przyjmie formę ryczałtu, który będzie mieć taką samą wysokość niezależnie od tego czy będzie finansowany z Regionalnego Programu Operacyjnego, EFRROW czy EFMR. Stopień zaawansowania negocjacji projektu PROW i PO RiM pozwala jednakże przypuszczać, że wsparcie ze środków EFRROW będzie dostępne jako pierwsze, a MRiRW chcąc zabezpieczyć wszystkie LGD w środki na funkcjonowanie w okresie przejściowym zdecyduje się na automatyczne objęcie nim także grup dwufunduszowych tj. realizujących LSR z EFRROW i EFMR.